

Het watersnoodmuseum in korte vogelvlucht

Mijnheer Balkenende, mevrouw Peijs, mijnheer Rabelink, dames en heren,

Zondagmorgen vroeg 1 februari 1953 zijn de dijken doorgebroken in het zuid westen van Nederland; (en op een aantal andere plaatsen om ons heen): onvoorbereid, amper gewaarschuwd en midden in de koude , natte winter kwam het water.

De Ramp , met 1835 slachtoffers was de grootste natuurramp van Nederland sinds een paar eeuwen. Zondag 1 februari 1953 zal voor eeuwig bij vele mensen, bij vele families voor altijd een breekpunt in hun eigen geschiedenis zijn.

Na dat weekend kwam de redding en de hulp , van velen uit binnen- en buitenland.

In de maanden erna werd er gewerkt aan het dichtten van de dijken, het schoonmaken en het weer opbouwen van huizen en bedrijven.

6 november 1953 werd het laatste dijkgat gesloten, hier , waar wij nu met zijn allen bij elkaar zitten. Het gat van Ouwkerk , zo groot uitgespoeld dat er 4 grote Phoenix Ax caissons nodig waren om , net voor het winterseizoen, dit gat te dichtten.

Na maanden van ploeteren was het feest , zonder gejuich dat de dijk gesloten was.

Mijn vader was erbij, hij kwam thuis met de klei van de dijk aan zijn laarzen en mijn zusje maakte er een klein caissonetje van. Wij woonden in een noodwoning gedurende twee jaar, na een evacuatie van een half jaar. Nadat deze laatste polder , deze Vierbannenpolder, droog was , schoongemaakt en heropgebouwd waren we bijna drie jaar verder.

1 februari 1993

de eerste Nationale Herdenking van de Ramp: hier in Nieuwerkerk en Ouwkerk. De koningin was erbij, vele gasten van de landen die ons geholpen hadden en weinig inwoners van de streek. Koud en mistig weer, kransen leggen bij de caissons hier en aandacht op de tv en andere media. Wel aanleiding voor gemeenten, waterschappen en particulieren om tijdelijke tentoonstellingen in te richten. In feite, na 40 jaar, werd er meer en opener over de watersnood gesproken.

Dit was aanleiding voor een groepje mensen (hier uit de omgeving) om een initiatief te starten tot oprichting van het Watersnoodmuseum, in caisson nr.1 (waar u hier buiten op kijkt). Met een kleine groep hebben we dit gestart en kenbaar gemaakt oa. naar de net nieuwe heringedeelde gemeente Schouwen-Duiveland.

Najaar 1997 waren we zover: de stichting (stichting Caissons Ouwkerk) werd opgericht en de eerste subsidie aangevraagd.

Na drie jaar werk, voor een groot deel door vrijwilligers en met een budget van 7 ton gulden werd caisson 1 tot museum omgebouwd en ingericht.

2 april 2001 is het museum geopend door Monique de Vries, toenmalig staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

Vanaf deze jaren van voorbereiding en opening bleek de belangstelling te groeien: men was geïnteresseerd in de Ramp.

1 februari 2003: de 50 jarige herdenking met een grote bijeenkomst in Oude Tonge voor vele betrokkenen, ruim 700 mensen. De koningin was daarbij en zij kwam later die middag naar ons museum hier om dat te bezoeken. Het sneeuwde, het was koud en guur en het leek en klein beetje op 1953.

Eind 2003, op 6 november werd het museum en de omgeving tot Nationaal Monument verklaard, een eretitel.

Overigens zijn de caissons ook al jaren een geregistreerd rijksmonument.

Omstreeks die tijd zijn we aan het praten gegaan over uitbreiding, vanwege ruimtegebrek (meer spullen, meer leesbaarheid), maar ook omdat Koert Davidse en Roel Wouters een gesproken monument aan het ontwikkelen waren, hetgeen in de caissons een plek zou kunnen krijgen. Maar vooral vanwege de discussie en de bewustwording omtrent klimaatverandering en het omgaan met water in brede zin.

In 2004 hakten we de knoop door: we gaan voor een projekt met 4 caissons: van 1 naar 4, plus de omgeving

.

Na 5 jaar voorbereiding, heel veel overleg, alle berekeningen en vooral het bijeenbrengen van de benodigde 3 miljoen zijn we zover. De 4 caissons , ingericht naar thema en de chronologische lijn volgend van verleden, heden en toekomst . En dat allemaal draait om water. We kijken terug en zullen dat nooit vergeten, naar een verschrikkelijke Ramp met 1835 slachtoffers; we zullen de mensen blijvend herdenken en vooral stilstaan bij de herinneringen aan hen, dankzij het projekt 1835+1. Daarna overzien we de ruim 50 jaar die sinds 1953 verstreken zijn, met natuurlijk aandacht voor het Deltaplan en de snel veranderende matschappij. En tot slot is daar de toekomst: het omgaan, het leven met water. Wat bedenken de ingenieurs , maar ook de natuurmensen, waar moeten wij, burgers bedacht op zijn, hoe kunnen we ons voorbereiden? Waar gaan we naar toe voor onze woon- en leefsituatie in een veranderende wereld.

Aan de hand van de luchtfoto lopen we kort door de caissons 1 tot en met 4 , ieder met een eigen thema en in een logische doorloop.

Speciale aandacht voor het projekt 1835+1 en voor het toekomst beelden.

Aan het einde de informatie over het buitengebied, beheerd door Staatsbosbeheer en Nationaal Park Oosterschelde.

23 april 2009 , de officiële opening van een vernieuwd en uitgebreid Watersnoodmuseum.

Wij zijn erg blij dat u met zo'n grote getale hierbij aanwezig wilt zijn.

Vanuit een persoonlijke noot wil ik graag iedereen bedanken . Alle mensen, alle werkers aan dit projekt die het mogelijk hebben gemaakt om dit resultaat te halen. Dank jullie allemaal.